

Výběrové párování aneb Vrána k vráně sedá

Výběrové párování, tedy tendence žít s partnerem se stejnou úrovní dosaženého vzdělání, je předmětem rozsáhlých výzkumů v sociologii, demografii i ekonomii. Nejnovější studie IDEA rozsáhle analyzuje opomíjený aspekt výběrového párování: zkoumá, zda vysokoškolsky vzdělaní partneři ve společných domácnostech vystudovali přímo *stejný obor vzdělání*. A na základě analýzy dat 24 zemí EU dochází k závěru, že míra párování s partnerem ze stejného oboru je v Evropě vysoká, ale mezi jednotlivými zeměmi panují značné rozdíly.

Praha, 27. července 2017 V pořadí již jedenáctá letošní studie think-tanku IDEA při Národohospodářském ústavu Akademie věd ČR se zabývá tématem tzv. **oborové homogamie**, tedy analýzou mapující studijní obor párů – sezdaných i nesezdaných – sdílejících společnou domácnost. Jedná se o unikátní výzkum, jehož výsledky mohou skrze další analýzu přinést mnoho ekonomických, sociologických, demografických a dalších poznatků.

„Výběrové párování na základě oboru studia bylo zatím ve vědecké literatuře opomíjeno i přesto, že volba studijního oboru přímo souvisí s řadou důležitých společensko-ekonomických faktorů. Tato studie poskytuje první ucelený kvantitativní přehled o oborové homogamii mezi vysokoškolsky vzdělanými páry v celé EU,“ říká její spoluautorka a výzkumnice IDEA **Alena Bičáková**.

Genderové rozdělení oboru – klíčový faktor

Studie analyzuje celkem 120 040 párů z 24 zemí EU, přičemž *oborově homogamním párem* označuje takový svazek, kde oba partneři dosáhli vysokoškolského titulu v jednom z osmi typů studijních oborů: vzdělávání, humanitní obory, sociální vědy, přírodní vědy, inženýrství, zemědělství, zdravotní vědy a konečně služby.

Studie dochází k závěru, že **v Evropské unii je v průměru 36,4 % párů mezi dvěma vysokoškoláky oborově homogamních**.

Analýza dat potvrdila, že přirozený vliv na rozsah homogamie má genderové rozdělení oboru. Například v oboru inženýrství, kde muži tvoří 80 % všech studentů, bude pro většinu těchto mužů nemožné si najít partnerku v rámci svého oboru. Naopak 20 % žen má ve svém oboru na výběr mnoho potenciálních partnerů. **Není proto překvapivé, že ženy, které absolvovaly inženýrské obory, vytvořily homogamní pár v 60,5 %, zatímco ve službách, které jsou z hlediska genderového složení studentů nejvyrovnanější, tvořil podíl homogamních párů jen 22,3 %.**

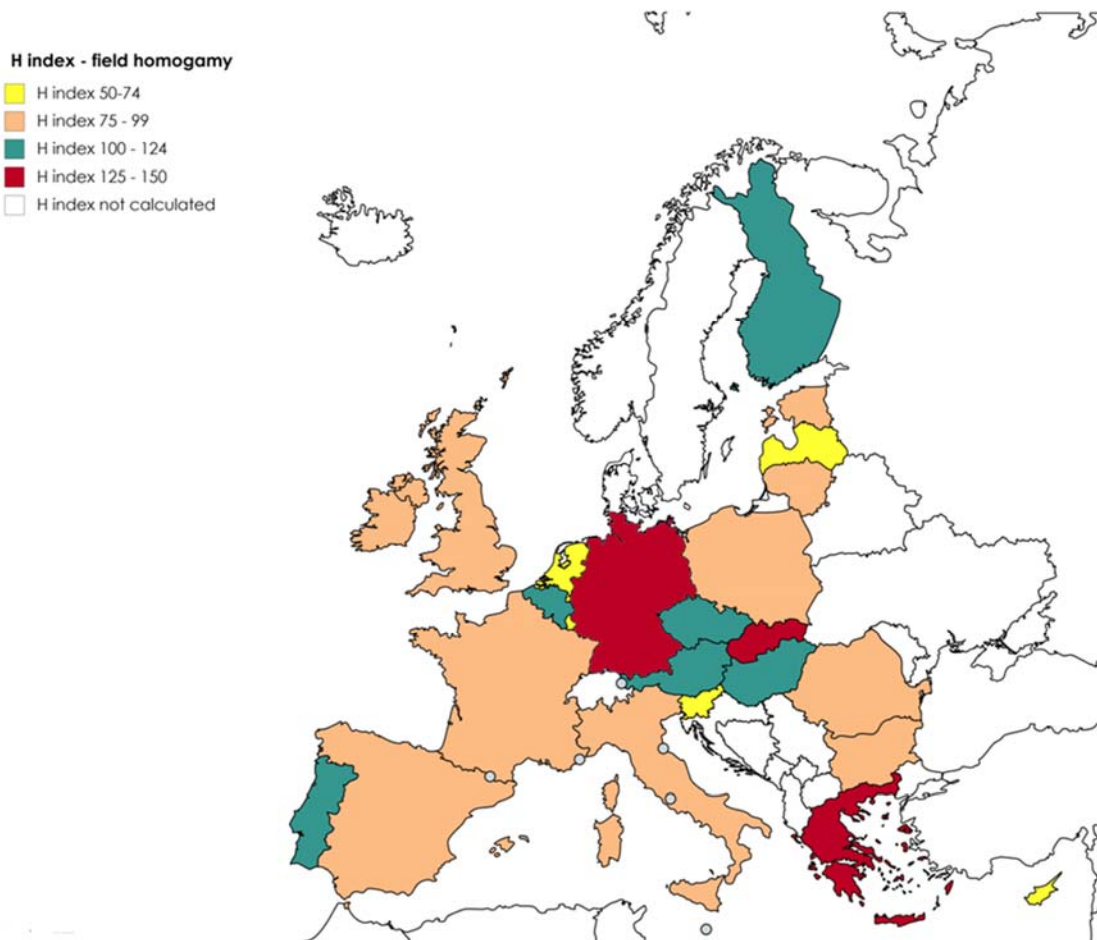
Oborová homogamie existuje ve všech sledovaných oborech, ovšem rozdíly v jednotlivých oborech jsou značné: nejméně homogamních párů se vyskytuje u absolventů studia **služeb** a **zemědělství**, nejvíce mezi absolventy studia **společenských** a **zdravotních věd**.

Od Litvy až po Slovensko, Česko v nadprůměru

Co se týče jednotlivých států, rovněž platí, že rozdíly jsou značné.

Sumarizačním měřítkem homogamie je procentní index H, který značí poměr mezi skutečným počtem homogamních párů v porovnání s hypotézou, že takové páry se setkaly náhodně při zohlednění podílu žen na absolventech daného oboru. Index H ve výši 100 % tak znamená, že v dané zemi je o 100 %, tedy dvounásobně, vyšší pravděpodobnost, že daný pár bude oborově homogamní ve srovnání s benchmarkem oborově náhodného párování.

Hodnoty indexu H se pohybují od 56 % v Litvě až po 142 % na Slovensku. Česká republika se 123 % patří mezi země s nadprůměrnou mírou oborové homogamie.

V mapě je 24 zemí EU barevně rozdělena podle míry oborové homogamie mezi páry. Čím vyšší je hodnota indexu H, tím vyšší je v dané zemi tendence k oborovému homogamnímu párování.

*„Závěry této práce otevírají mnoho zajímavých otázek pro další výzkum. Možné oblasti výzkumu zahrnují například vztah mezi mírou oborové homogamie a stabilitou manželských svazků, příjmovou nerovností na úrovni domácností, investicemi do dětí či nízkou porodností, která se v současnosti řadí mezi nejpálčivější demografické problémy Evropy,” vysvětluje **Štěpán Jurajda**, profesor na CERGE-EI a druhý autor studie. „Další zajímavou otázkou je, zda je jednou z příčin oborové homogamie také rozdílný mzdový potenciál oborů a jak oborová homogamie přispívá k citlivosti domácností na strukturální šoky na trhu práce,” uzavírá **Jurajda**.*

Studie s názvem „**Vrána k vráně sedá aneb důležitost oboru studia při výběru partnera**“ [ke stažení na webu IDEA](#).

Kontakt:

Štěpán Jurajda
CERGE-EI
stepan.jurajda@cerge-ei.cz

Alena Bičáková
Výzkumnice IDEA
telefon (+420) 224 005 200
alena.bicakova@cerge-ei.cz

Ondřej Lukáš
PR manažer IDEA
telefon: (+420) 776 186 529
ondrej.lukas@cerge-ei.cz

Poznámka pro editory:

O IDEA: Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) při Národohospodářském ústavu Akademie věd ČR je nezávislý think-tank zaměřující se na analýzu, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorie. IDEA vznikla z iniciativy a pod vedením prof. Jana Švejnara. Další informace na <http://idea.cerge-ei.cz/>. Sledujte nás také na facebooku <https://www.facebook.com/ideacerge>.